

23. helluntain jälkeinen viikko, torstai

Päivän epistola

(1. Tess. 2: 9 – 14)

”Veljet, muistattehan, miten me uurastimme ja näimme vaivaa. Kun julistimme teille Jumalan evankeliumia, teimme samalla yötä päivää ansiotyötä, jotta emme olisi olleet teidän vaivoinanne. Te voitte todistaa, ja itse Jumala, että käytöksemme teitä uskovia kohtaan oli puhdasta, oikeudenmukaista ja moitteetonta. Niin kuin tiedätte, me kehotimme ja rohkaisimme teitä jokaista kuin isä lapsiaan ja vetosimme teihin, että eläisitte Jumalalle kelpaavaa elämää, sillä hän kutsuu teitä valtakuntaansa ja kirkkauteensa. Lakkaamatta me kiitämme Jumalaa siitäkin, että kun julistimme teille Jumalan sanaa, te ette ottaneet sitä vastaan ihmisten sanana vaan sinä mitä se todella on, Jumalan sanana, joka myös vaikuttaa teissä uskovissa. Näin te, veljet, pidätte esikuvananne Juudeassa olevia Jumalan seurakuntia, jotka tunnustavat Kristuksen Jeesuksen. Teidän omat maanmiehenne ovat kohdelleet teitä yhtä huonosti kuin juutalaiset sikäläisiä uskovia.

Tekstimme jatkuu siitä, mihin eilinen loppui. Ensin Paavali toteaa, että hän Tessalonikissa elätti itsensä tekemällä työtä. Juutalaisessa perinteessä rabbit usein elättivät itsensä esimerkiksi kaupankäynnillä. He harjoittivat muitakin ammatteja. Tooran opettamisesta ei saanut vaatia palkkiota. Apostoli Paavali todennäköisesti elätti itsensä tekemällä nahkatöitä (Ap.t. 18: 3, teltantekijä). On todennäköistä, että Paavali toimi Thessalonikissa alempien sosiaaliryhmien parissa, hän ei mainitse kirjeessään sieltä ketään (siis merkittävää) henkilöä nimeltä.

Jumalan evankeliumi tarkoittaa Jumalalta tulevaa ilosanomaa ja kertomusta Hänen toiminnastaan. Paavalin käytös ”oli puhdasta, oikeudenmukaista ja moitteetonta”. Nämä sanat tarkoittavat kaikki samaa. Tämä on puhujan tehokeino pidettäessä puhetta. Toiston avulla puheen teho kasvaa. Eilen Paavali kuvasi suhdettaan tessalonikalaisiin sanomalla, että hän oli ”kuin lapsiaan hoivaava äiti”, nyt hän kuvaa samaa asiaa käyttämällä sanaa ”isä”.

”Että eläisitte Jumalalle kelpaavaa elämää” on vanhemmassa suomennoksessa ”teidän on vaeltaminen arvollisesti Jumalan edessä”. Tämä uudempi suomennos kertoo paremmin, mistä on kyse: oikeasta elämäntavasta. Tämä on ”isän” opetusta lapsilleen (vrt. myös 1. Tess. 4: 1 – 2) miten tulee toimia oikein noudattaen Jeesuksen opetusta. Näin heille avautuu ovi Jumalan valtakuntaan. Sekä valtakunta että kirkkaus viittavat Jumalan lopun ajan valtakuntaan. Paavalin mukaan hän oli kehottanut, rohkaissut ja vedonnut tessalonikalaisiin. Vanhemmissa suomennoksissa esiintyvät

sanat neuvoa, lohduttaa ja todistaa (teroittaa). Nämä teonsanat sopivat hyvin Jumalan sanan julistamiseen myös tänä päivänä.

”Te ette ottaneet sitä vastaan ihmisten sanana vaan sinä mitä se todella on, Jumalan sanana.” Ottaa vastaan” sisältää tässä merkityksen ”tunnustaa oikeaksi”. Tessalonikalaiset siis pitivät Jumalan sanaa oikeana. Jumalan ilosanoma tuli siis Jumalalta, ei ihmisiltä.

Makedonian ja Akhaian seurakunnat seurasivat Tessalonikan seurakunnan esimerkkiä (1. Tess. 1: 7). Tessalonika vastaavasti seurasi Juudean seurakuntien esimerkkiä. Evankeliumi liikkui paikasta toiseen julistuksen ja esimerkin seuraamisen kautta. Jumalan seurakunta on ilmaisu, jota käytettiin aluksi juutalais-kristillisestä Jerusalemin seurakunnasta (1. Kor. 15: 9; Gal. 1: 13). Ilmaisun käyttö levisi tarkoittamaan muita seurakuntia, erityisesti niitä, jotka olivat Juudeassa. Sekä Juudeassa että Tessalonikassa (Ap.t. 17: 5, 13) juutalaiset vainosivat kristittyjä.

Päivän evankeliumi

(Luuk. 11: 14 – 23)

”Siihen aikaan Jeesus ajoi mykästä miehestä pahan hengen. Kun henki oli lähtenyt, mykkä mies alkoi puhua, ja kaikki hämmästyivät. Muutamat kuitenkin sanoivat: ”Belsebulin, itsensä pääpaholaisen, avulla hän pahoja henkiä karkottaa.” Toiset taas halusivat panna hänet koetukselle ja vaativat häneltä merkkiä taivaasta. Mutta Jeesus tiesi, mitä heillä oli mielessä ja sanoi: ”Jokainen valtakunta, joka jakautuu ja taistelee itseään vastaan, tuhoutuu, ja talot sortuvat toinen toisensa päälle. Jos nyt Saatana taistelee itseään vastaan, kuinka sen valtakunta voi pysyä koossa? Tehän sanotte, että minä ajan pahoja henkiä ihmisistä Belsebulin avulla, kenen avulla sitten teikäläiset niitä karkottavat? Heistä te saatte itsellenne tuomarit. Jos minä sitä vastoin ajan pahoja henkiä ihmisistä Jumalan sormella, silloinhan Jumalan valtakunta on jo tullut teidän luoksenne. ”Kun väkevä mies vartioi linnaansa ase kädessä, hänen omaisuutensa on turvassa. Mutta jos toinen vielä väkevämpi hyökkää hänen kimppuunsa ja voittaa hänet, tuo väkevämpi ottaa häneltä aseet ja varusteet, joihin hän luotti, ja jakaa saamansa saaliin. Joka ei ole minun puolellani, on minua vastaan, ja joka ei yhdessä minun kanssani kokoa, se hajottaa.”

Teksti jatkuu eilisestä tekstistä. Samaa tekstiä ovat käyttäneet myös Matteus (Matt. 9: 32 – 32; 12: 22 – 24, 38; 16: 1 ; 12: 25 – 30) ja Markus (Mark. 8: 11; 3: 23 – 24).

Ensiksi on käsiteltävä sana ”mykkä”. Käytetty kreikkalainen sana voi tarkoittaa mykkää, kuuroa tai

kuuromyökkää. Samalla on muistettava, että syntymästään asti kuuro yleensä puhuu muista poikkeavasti, sillä puhumaan oppimisessa tarvitaan kuulemista. Juutalaisuudessa ajateltiin, että myös paha henki voi aikaansaada jonkin sairauden.

Varhaisessa kirkossa tämä mies ymmärrettiin kuuromykäksi. Kertomuksen avulla tuotiin myös esille se, että Jumalan sana oli kuultava. Paha henki esti kuulemisen. Siksi paha henki oli ensin poistettava, että ihminen pystyi kuulemaan Jumalan sanan. Mutta sanan kuuleminen ei riitä, se on levitettävä eteenpäin, siis puhuttava, opetettava. Ilman oikeaa kuulemista ei ole myöskään oikeaa opetusta.

”Jeesus ajoi mykästä miehestä pahan hengen.” Tapahtunutta asiaa ei kiisteta. Todennäköisesti Palestiinassa tuohon aikaan oli muitakin, jotka poistivat ihmisistä pahoja henkiä. Sen sijaan huomio kiinnittyy siihen, millä voimalla Jeesus tämän teon teki. Hän ei käyttänyt rukousta tai vedonnut muuten juutalaiseen uskonnolliseen toimintaan. Hän toimi omalla vallallaan irrallaan siitä, mitä juutalaiset käsittivät liitoksi Jumalan kanssa. Tällainen toiminta voitiin juutalaisesta näkökannasta tulkita liiton ylenkatsomiseksi. Näin juutalaiset voisivat pitää Jeesusta ”jumalattomana”. Jeesuksen vastustajien määrästä käytetään sanoja ”muutamat” ja ”toiset”. Ne eivät ole tarkkoja ilmauksia vastustajien määrästä, vaan tavallaan yleistävät vastustajat. Belsebul on kanaanilainen jumala, joka käsitettiin pahojen henkien päämieheksi (2. Kun. 1: 2).

Jeesukselta vaadittiin ”merkkiä taivaasta”. Tämä oli ”kiusaamista”, niin kuin edelliset suomennokset tulkitsevat. Sellaista merkkiä ei anneta niille, joiden tarkoituksena on koetella Jumalaa (vrt. Luuk. 4: 9 – 12).

”Jeesus tiesi, mitä heillä oli mielessä” korostaa Hänen kykyään tietää ihmisten ajatukset. Tämän takia Hän toteaa heidän ajatuksensa vääriksi. Ei Saatana voi taistella itseään vastaan jos hän haluaa voittaa. Jeesus toteaa, että myös juutalaisuudessa on käytäntö karkoittaa pahoja henkiä. Sitten Hän kysyy vastustajiltaan, että kenen vallalla tätä harjoitetaan.

”Jos minä sitä vastoin ajan pahoja henkiä ihmisistä Jumalan sormella” on lainaus Mooseksen kirjoista (2. Moos. 8: 15, vanhassa käännöksessä se on jae 19 samoin kuin joissakin muun kielisissä käännöksissä). Sormi edustaa tässä Jumalan voimaa, Pyhää Henkeä (vrt. Matt. 12: 28). Samoin kuin Jumala toimi pelastaakseen kansansa Egyptin orjuudesta, myös Jeesus toimii. Hänen palvelutehtävässään Jumalan valtakunnan voima näyttäytyy voimassaan. Saatanan valtakunta on tuhoutumassa.

”Väkevä mies vartioi linnaansa” on tästä maailmasta otettu malli, joka sovitetaan Saatanaan. Hänen ”aseensa” on synti. Sen avulla hän hallitsee ihmisiä. Mutta hän kohtasi synnittömän, jota hän ei voinut hallita. Vielä väkevämpi tarkoittaa Jeesusta (vrt. Johannes Kastaja Jeesuksesta, Luuk. 3: 16). Hän kukistaa Saatanan voiman (vrt. 1. Joh. 4: 4).

”Joka ei ole minun puolellani, on minua vastaan”. Tämä lause on tarkoitettu opetuslapsille. Jeesuksen seuraaminen on ehdotonta. Tässä yhteydessä ei voi olla puolueeton suhteessa Paholaiseen.

Jeesuksen tehtävä on koota yhteen Jumalan lapset. Ne, jotka hajottavat laumaa, vastustavat Jeesusta. Jeesuksen vastustajat ovat erilaisia kuin ne, jotka hyvässä uskossa tekevät työtä kohti Hänen päämääräänsä, mutta jotka eivät vielä ole Kirkon yhteydessä (vrt. Luuk. 9: 46 – 50). ”Hyvät työt Kristuksen tähden kasvattavat hedelmää”, mutta jos teot tehdään jotain toista päämäärää varten, ”vaikka ne olisivat hyviä, ovat tekoja, jotka hajoavat” (Serafim Sarovilainen).